

Predgovor

Kada su me zamolili da za SitePoint napišem četvrto izdanje ove knjige, ideja mi je bila da bude istog formata kao u ostalim izdanjima. Trebalo je da se novo izdanje razlikuje po tome što bi mu se dodale nove tehnike, uklonili zastareli sadržaji, a rešenja ažurirala u skladu sa savremenijim pristupom. Međutim, kad sam počela da radim na sadržaju knjige, shvatila sam da se CSS toliko promenio da će biti neophodno napisati knjigu od početka.

U ovoj knjizi neću prikazivati granični ili eksperimentalni CSS, nego savete, trikove i rešenja koje svakodnevno primenjujem. Mi pažljivo istražujemo svet verzije CSS3 čije funkcije podržavaju mnogi čitači veba, i pokušavamo da otkrijemo kako da te nove tehnike prorade u starijim čitačima.

CSS nas interesuje i zbog izgleda veb stranica. Za razliku od alatki za veb dizajn, koje se nisu mnogo promenile u poslednje dve godine, tipovi uređaja za koje dizajniramo veb lokacije pretrpeli su značajne izmene. Veb lokacijama se danas pristupa s velikog broja raznovrsnih uređaja – od pametnih telefona do stonih računara. Prilagodljivi dizajn predstavljaće nov izazov i značajno iskustvo za sve dizajnere veb lokacija.

Ova antologija sadrži vrlo malo teorije; naglasak je stavljen na primere pomoću kojih ćete lako i brzo savladavati nove tehnike i rešavati probleme. Odeljci u poglavljima mogu vam poslužiti i kao početna tačka za sopstvene eksperimente i kreativne poduhvate. Svaki odeljak obrađuje posebnu temu ili pitanje i sadrži detaljno objašnjenje koje će vam pomoći da shvatite dato rešenje i primenite ga na slične zadatke i probleme.

Ovo su zaista uzbudljiva vremena za veb dizajn i nadam se da će vam knjiga pomoći da istražite neke funkcije verzije CSS3 i pronađete rešenja problema koje imate s CSS-om.

Kome je namenjena ova knjiga

Ova knjiga je namenjena ljudima koji će morati da koriste CSS: veb dizajnerima i programerima koji su negde videli atraktivna dizajnerska rešenja ostvorena pomoću CSS-a, ali nemaju vremena za obimnu teoriju i razgovore da bi napravili veb lokaciju. Za svaki problem dato je upotrebljivo rešenje koje se može primeniti takvo kakvo je ili poslužiti kao odskočna daska za ispoljavanje kreativnosti čitaoca.

Ova knjiga nije udžbenik. Iako u poglavlju 1 predstavljam osnove CSS-a, a tema nekoliko narednih poglavlja jesu tehnike jednostavnije od onih u poglavljima koja slede, otkrićete da je primere mnogo lakše savladati ukoliko imate osnovna znanja o CSS-u.

Šta je obrađeno u knjizi

Poglavlje 1: *Upoznavanje s CSS-om*

Ovo poglavlje predstavlja kratak priručnik za svakog ko hoće da upozna osnove CSS-a. Ukoliko ste koristili CSS u svojim projektima, možda ćete hteti da preskočite ovo poglavlje i da mu se vratite u slučaju potrebe za detaljnijim razmatranjem osnovnih koncepata.

Poglavlje 2: Stilizovanje teksta i druge osnovne tehnike

U ovom poglavlju su predstavljene tehnike stilizovanja i formatiranja teksta u dokumentima; opisano je zadavanje veličine i boje fonta, isticanje teksta, te uklanjanje neželjenih dodatnih belina oko elemenata stranice. Čak i ako već koristite CSS za stilizovanje teksta, u ovom poglavlju ćete naći korisne savete.

Poglavlje 3: Slike i drugi elementi dizajna

Kombinovanjem CSS-a i slika mogu se napraviti moćni vizuelni efekti: između ostalog, postavljajući pozadinske slike na elemente, primenjivati prelive, definisati providne elemente i pozicionirati tekst u odnosu na slike.

Poglavlje 4: Navigacija

Navigacija je potrebna svima; u ovom poglavlju objašnjavamo kako da je napravite pomoću CSS-a. Razmatramo navigaciju ostvarenu pomoću slika, tabelarnu navigaciju, kombinovanje pozadinskih slika sa tekstom obrađenim pomoću CSS-a da bi se dobili atraktivni i dostupni meniji i korišćenje lista za dobijanje pristupačne strukture navigacionih elemenata.

Poglavlje 5: Tabelarni podaci

Tabele bi trebalo izbegavati kao osnovu za raspoređivanje elemenata stranice, a koristiti ih za njihovu pravu namenu: prikazivanje tabelarnih podataka, poput onih iz obračunskih tabela. U ovom poglavlju prikazujem tehnike primene tabela za pravljenje atraktivnih i upotrebljivih prikaza tabelarnih podataka.

Poglavlje 6: Obrasci i korisnički interfejsi

Bilo da ste dizajner ili programer, verovatno ćete veliki deo vremena provesti praveći obrasce za unos podataka. CSS ima odličnu podršku za ovu oblast i može vam pomoći da bez poteškoća napravite dostupne i upotrebljive obrasce. Osvrnućemo se i na neke HTML5 alatke koje pojednostavljaju konfigurisanje obrasca.

Poglavlje 7: Tehnike usaglašavanja sa čitačima veba

Kako da postignemo da naše CSS tehnike rade u starijim čitačima ili alternativnim uređajima poput pametnih telefona? Ta pitanja su glavna tema ovog poglavlja. Saznaćete i kako se traži rešenje za greške u CSS-u (i kome da se obratite za pomoć) i kako da nađete metode za integrisanje CSS3 selektora i HTML5 elemenata u starijim čitačima veba.

Poglavlje 8: Pozicioniranje pomoću CSS-a

Pravilno smeštanje elemenata na stranici može biti složeno, ali u ovom poglavlju savlađaćete osnovne veštine pozicioniranja. U svoj CSS arsenal uvrstićete zanimljive nove strategije – poput efikasnog pomeranja, dodavanja margina i razmaka, prelamanja teksta i pravljenja galerija sa sličicama.

Poglavlje 9: Raspoređivanje elemenata stranice pomoću CSS-a

U ovom poglavlju istražujemo različite CSS tehnike i rasporede elemenata stranice koji se mogu kombinovati i nadograditi kako bi se napravili brojni zanimljivi rezultati: na primer, različite konfiguracije stubaca i opisi stilova pripremljeni za štampu. Bavićemo se i prilagodljivim dizajnom, radeći na rasporedima sa mnogo slika i teksta koji će se uspešno prikazivati na velikom broju uređaja i na ekranima raznih veličina.

Gde da potražite pomoć

Veb lokacija knjige

S prateće veb lokacije originalnog izdanja ove knjige, na adresi <http://www.sitepoint.com/books/cssant4/>, možete pristupiti sledećim korisnim resursima:

Arhiva koda

Kako odmičete u čitanju knjige, zapazićete imena datoteka iznad mnogih listinga s kodom. Te datoteke su u arhivi koda – zipovanoj datoteci dostupnoj za preuzimanje, koja sadrži sve dovršene primere predstavljene u ovoj knjizi. Da biste je preuzeli, dovoljno je da pritisnete vezu **Code Archive** na veb lokaciji knjige.

Ažuriranje i ispravke

Nijedna knjiga nije bez grešaka i pažljivi čitaoci će i u ovoj nesumnjivo otkriti barem jednu ili dve greške. Na stranici Corrections and Typos¹ veb lokacije knjige naći ćete poslednje informacije o uočenim tipografskim greškama i greškama u kodu, kao i neophodne aktuelne informacije o novim verzijama čitača i ažuriranim standardima.

SitePointovi forumi

Ako želite da diskutujete o ovoj knjizi s drugim dizajnerima, trebalo bi da se pridružite internet zajednici SitePoint.² Naročito se na forumu CSS & Page Layout³ može naći obilje informacija o rešenjima iz ove knjige (i mnogo više od toga), forum posećuje mnogo zabavnih i iskusnih veb dizajnera i programera. To je dobar način da naučite nove trikove, brzo dobijete odgovore, pa i da se dobro zabavite.

SitePointovi bilteni

Pored ovakvih knjiga, SitePoint objavljuje besplatne elektronske biltene, kao što su *SitePoint* bilten, *PHPMaster*, *CloudSpring*, *RubySource*, *DesignFestival* i *BuildMobile*. Čitajte ih da biste bili u toku s najnovijim vestima, verzijama proizvoda, trendovima, savetima i

¹ <http://www.sitepoint.com/books/cssant4/errata.php>

² <http://www.sitepoint.com/forums/>

³ <http://www.sitepoint.com/launch/cssforum/>

tehnikama iz svih oblasti veb dizajna. Pretplatite se na jedan ili više ovih biltena na adresi <http://www.sitepoint.com/newsletter/>.

SitePoint Podcast

Pridružite se ekipi SitePoint Podcast ako želite najnovije vesti, intervjue, mišljenja i najnovija razmišljanja namenjena veb programerima i dizajnerima. Članovi tima diskutuju u najnovijim temama u veb industriji, predstavljaju gostujuće predavače i intervjuišu najveće umove u ovoj oblasti. Podkast možete pogledati na odgovarajućoj veb lokaciji⁴ ili se možete pretplatiti preko iTunesa.

Vaše reakcije

Ako na forumima ne možete da nađete sve odgovore ili želite da stupite u kontakt s nama iz bilo kog drugog razloga, najbolje je da nam pišete na adresu books@sitepoint.com. Sistem podrške za elektronsku poštu podešen je da prati ono što vas zanima, a predusretljivo osoblje tehničke podrške može da odgovori na vaša pitanja. Posebno su dobrodošli predlozi za poboljšanje knjige i skretanje pažnje na svaku grešku koju nađete.

Zahvalnica

Prvo želim da se zahvalim ekipi iz SitePointa što je omogućila da četvrto izdanje ove knjige ugleda svetlost dana. Uprkos tome što su naše vremenske zone toliko udaljene, rad na ovoj knjizi predstavljao je zadovoljstvo, a zahvaljujući dobronamernim komentarima ona je mnogo bolja nego što bi bila bez njih.

Hvala svim ljudima koji utiru nove puteve u svetu CSS-a, onima čije su ideje ugrađene u knjigu i svima koji njihove ideje i kreativnost šire i nesebično dele s drugima.

Zahvaljujem Druu na tome što je prihvatio da se još jedna knjiga nađe u središtu našeg privatnog i profesionalnog života, i na tome što je učestvovao u tako mnogo diskusija o njenim temama. Na kraju, moram se zahvaliti svojoj ćerki Betani, koja ima razumevanja za činjenicu da njena majka provodi mnogo vremena radeći, i koja me zasmehava kad sam umorna. Vas dvoje mnoge stvari činite mogućim – hvala vam.

Konvencije korišćene u knjizi

Primetićete da sam u knjizi koristila određene tipografske i druge stilove kako bih istakla različite tipove informacija. Obratite pažnju na sledeće stavke.

⁴ <http://www.sitepoint.com/podcast/>

Primeri koda

HTML ili CSS kôd su ispisani fontom fiksne širine, kao u narednom primeru:

```
<h1>A perfect summer's day</h1>
<p>It was a lovely day for a walk in the park. The birds
were singing and the kids were all back at school.</p>
```

Ako je navedeni kôd deo arhive koda ove knjige, ime datoteke je napisano na početku listinga:

example.css

```
.footer {
  background-color: #CCC;
  border-top: 1px solid #333;
}
```

Ukoliko je prikazan samo deo datoteke, na to ukazuje reč *deo* u zagradi:

example.css (deo)

```
border-top: 1px solid #333;
```

Ako se u postojeći primer umeće dodatni kôd, novi kôd je prikazan podebljano:

```
function animate() {
  new_variable = "Hello";
}
```

Tamo gde se postojeći kôd stavlja kao kontekst, umesto ponavljanja koda prikazaće se znak `:`:

```
function animate() {
  :
  return new_variable;
}
```

Neki redovi koda mogu da se stave u jedan red ali ih mi prelamamo zbog širine stranice. Znak `↳` ukazuje na prelom reda i, s obzirom na to da ima samo svrhu formatiranja, treba ga zanemariti:

```
URL.open("http://www.sitepoint.com/blogs/2007/05/28/user-style-she
↳ets-come-of-age/");
```

Saveti, napomene i upozorenja

Hej, ti!

Saveti su male, korisne smernice.

Izvinite ...

Napomene su korisne propratne informacije vezane za razmatranu temu, ali ne i od ključne važnosti za nju. Možete ih smatrati dodatnim informacijama.

Postarajte se da uvek ...

... vodite računa o ovim važnim činjenicama.

Pažnja!

Upozorenja će ukazati na svaku zamku na koju ćete verovatno naleteti dok radite.